

За основами менеджменту, конкурентні переваги підприємства – це результат прийняття оптимальних управлінських рішень, раціональної організації виробництва, використання ефективних методів стратегічного і тактичного планування, підвищення мотивації персоналу та контролю.

За теорією маркетингу, конкурентні переваги – це результат правильності використання комплексу маркетингу на підприємстві, зокрема, стратегій товарної і асортиментної політики, ціноутворення, політики розподілу і просування продукції.

З точки зору фінансової діяльності, конкурентні переваги – це забезпечення стабільного фінансового стану, фінансової стійкості та зростання власного капіталу підприємства, залучення інвестицій у проекти, що приносять високі доходи за найменшого ризику.

Через призму підприємництва, конкурентні переваги – це умови виживання підприємства в конкурентному середовищі й джерело одержання максимального прибутку від провадження виробничо-господарської діяльності підприємства.

За концепцією логістики, конкурентні переваги – це результат економії та ефективного використання матеріальних ресурсів (у різному їх прояві). Саме застосування логістичного підходу до формування конкурентних переваг аграрних підприємств, як одного зі шляхів підвищення їх конкурентоспроможності, і є основою проведення даного дослідження.

Однак, на нашу думку, найбільш вдалим є визначення конкурентних переваг через конкурентоспроможність підприємств. При чому, в першу чергу, при формуванні їх ринкової позиції. Це викликано тим, що саме позиція підприємства та його продукції на ринку визначає його поведінку при провадженні своєї поточної виробничо-комерційної діяльності [2-4]. В кінцевому результаті, саме цей вид діяльності для сільськогосподарських підприємств і є основним джерелом отримання та максимізації прибутку.

Література.

1. Балабанова Л.В. Маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств: [Монографія] / Л.В. Балабанова, В.В. Холод. – Донецьк : Дон ДУЕТ, 2006. – 294 с.
2. Іващенко О.В. Економічна сутність категорії «ринок» / О.В. Іващенко // Вісник ХНАУ. Серія «Економіка і природокористування». – Випуск 5.– X. : ХНАУ, 2007. – С. 161-165.
3. Іващенко О.В. Формування прибутку с сільськогосподарських підприємствах / О.В. Іващенко // Вісник СНАУ. Серія «Економіка та менеджмент». – Вип. 4 (35). – Суми : СНАУ, 2009. – С. 71-76.
4. Мандич О.В. Основні фактори формування ринкової позиції зерновиробників / О.В. Мандич // Вісник ХНТУСГ. – Вип. 149. – Харків : ХНТУСГ, 2014. – С. 224-229.
5. Портер М. Международная конкуренция: Конкурентные преимущества стран / М. Портер; пер. с англ. – М. : Международные отношения, 1993. – 896 с.

ВАСЮТИН Н.І.*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО В УКРАЇНІ

Кукурудза є однією із найбільш важливих сільськогосподарських продуктів і займає суттєве місце в структурі виробництва зернових. Виробництво цієї культури підтверджується тим, що вона має високу продуктивність та можливість різностороннього використання. За обсягами виробництва, незалежно від урожаю інших культур, кукурудза практично завжди посідає третє місце.

---

* Науковий керівник – Колтаченко Н.М., ст. викладач

Кукурудза на зерно є цінною продовольчою і фуражною культурою. Вона має короткий вегетаційний період (90-150 днів), одночасно вибаглива до ґрунтів та добре реагує на внесені добрива. Для її вирощування найкращими ґрунтово-кліматичними умовами є степова та лісостепова зони.

Завдяки розвиненій генетиці і технології вирощування кукурудзи на зерно, вітчизняні аграрії досягли успіху в отриманні високих показників урожайності [1].

Потреба в кукурудзі і сфери її застосування не обмежується лише харчовим споживанням. Вона стала однією з основних зернових культур, що активно використовується у харчовій, промисловій, тваринницькій і медичній галузях, а також має широкий спектр застосування в біопаливній та технологічній промисловості.

Зі збільшенням кількості населення на планеті та стрімким зростанням виробництва біопалива на світовому ринку, спостерігається високий попит на кукурудзу і, як результат, формування конкурентоспроможної закупівельної ціни.

Кукурудза на зерно є однією з найперспективніших серед всіх інших культур для виробництва альтернативного палива, а саме біоетанолу та біогазу, яка на ринку України користується значним попитом, що зростає з кожним роком.[2]. Згідно зі статистичними даними площа збирання кукурудзи на зерно в Україні у 2013 році порівняно з 2012 роком зросла на 65,7 тис./га, а валовий збір – на 2179,9 тис. т, при підвищеній врожайності на 55,7 ц/га. Дані про основні показники розвитку виробництва кукурудзи на зерно в Україні представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

Основні показники розвитку виробництва кукурудзи на зерно в Україні за 2011-2015 роки

<i>Регіони</i>	<i>Роки</i>				
	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>
Площа,з якої зібрано кукурудзу на зерно, тис. га					
Україна	763,6	940,9	1006,6	972,7	848,0
у т.ч.					
Закарпатська	41,4	42,6	41,8	42,9	45,7
Запорізька	54,7	54,2	53,0	47,0	39,9
Полтавська	444,2	539,5	592,7	581,8	498,3
Харківська	223,3	304,6	319,1	301,0	264,1
Виробництво кукурудзи на зерно, тис. тонн					
Україна	5129,1	3868,2	6048,1	5314,0	5395,7
у т.ч.					
Закарпатська	198,0	186,9	187,8	196,4	193,9
Запорізька	165,7	84,6	174,2	130,7	137,8
Полтавська	3505,0	2547,2	4081,3	3380,1	3636,1
Харківська	1260,4	1049,5	1604,8	1606,8	1427,9
Урожайність кукурудзи на зерно, ц/га					
Україна	213,5	141,2	196,9	185,1	204
у т.ч.					
Закарпатська	47,8	43,9	44,9	45,8	42,4
Запорізька	30,3	15,6	32,8	27,8	34,5
Полтавська	78,9	47,2	68,9	58,1	73,0
Харківська	56,5	34,5	50,3	53,4	54,1

Як видно, з даних таблиці 1, найвищий рівень урожайності кукурудзи на зерно показує Полтавська область – 73 ц /га, Харківська – 54,1 ц /га, Закарпатська – 42,4 ц /га, а Запорізька – 34,5 ц /га [3].

На рисунку 1 наведено структуру виробничої собівартості кукурудзи на зерно на прикладі ПП Ланна-Агро. З даного рисунку можна зробити висновок, що в структурі витрат основними елементами є насіння та посадковий матеріал, мінеральні добрива та решта.

Рис. 1. Структура виробничої собівартості кукурудзи на зерно на прикладі ПП Ланна-Агро

На сьогоднішній день детального аналізу потребують основні тенденції розвитку ринку кукурудзи. Ринок кукурудзи в Україні розвивається під впливом зовнішніх чинників, таких як зміна клімату, невпинне зростання цін на нафту й газ, збільшення світового сукупного попиту на продукти харчування та частки використання кукурудзи для виготовлення альтернативних джерел енергії.[4].

На мою думку, сукупність вищезазначених чинників протягом останніх років зумовила стабільну ліквідність цієї фуражної культури на світовому ринку, що спонукало українських товаровиробників збільшити питому вагу її посівів у загальній площі зернових.

При врахуванні потужного експортного потенціалу України та кон'юнктури світового ринку, кукурудза активно займає позицію експортно-орієнтованої культури.

Варто відзначити, що кожного року географія експорту змінюється. Беззаперечним фактором є те, що конкурентна ринкова ціна є запорукою ефективного функціонування сільськогосподарських товаровиробників та формування пропозиції на ринку.[5].

Україна має потужний потенціал виробництва та експорту кукурудзи, тому на сьогодні гостро стоїть питання про необхідність комплексного застосування заходів регулювання ринку зернових культур, а також виваженої стратегії цінової, податкової та зовнішньоекономічної політики.

Література.

1. Рослинництво: [Підручник] / О.І. Зінченко, В.Н. Салатенко, М.А. Білоножко; за ред. О.І. Зінченка. – К. : Аграрна освіта, 2010. – 591 с.
2. Калетнік Г.Н. Економічна ефективність розвитку ринку біопалива в Україні / Г.Н. Калетнік // Проблеми науки. – 2008. – № 12. – С. 41-42.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www/ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
4. Український тижневик ділової інформації «Агропрофі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.agroprofi.com.ua
5. Фененко П.О. Експорт, зернових українськими аграріями: проблеми та нові підходи до регулювання їхньої зовнішньоекономічної діяльності / П.О. Фененко // Агросвіт. – 2012. – № 19. – С. 43-47.

